

Kỹ thuật trồng cây xạ đen

Xạ đen có tên khoa học là *Celastrus Hindsii* Benth, có kỹ thuật trồng cây không quá phức tạp. Loài cây này thuộc cây bụi leo, không lông, lá không rụng theo mùa, chùm hoa ở ngọn và ở nách lá, dài 5 - 10cm. Cuống hoa dài 2 - 4mm, cánh hoa trắng, quả nang hình trứng, dài cỡ 1cm, nở thành 3 mảnh. Hạt có áo hạt màu hồng, cây ra hoa vào tháng 3 - 5, ra quả từ tháng 8 - 12.

Ở nước ta, loài cây này thường mọc ở khu vực rừng Quảng Ninh, Ninh Bình, Hải Phòng vv... Trong xạ đen có chứa các chất: Flavonoid (chất chống oxy hóa có tác dụng phòng chống ung thư), Saponin Triterpenoid (có tác dụng chống nhiễm khuẩn), Quinon (có tác dụng làm cho tế bào ung thư hóa lỏng dễ tiêu). Cây xạ đen có tác dụng phòng chống trong điều trị ung thư, hạn chế phát triển của các khối u; tiêu viêm giải độc, mát gan; ăn ngủ tốt, tăng cường sức đề kháng của cơ thể.

1. Chuẩn bị trồng cây:

Đất trồng: Đất trồng xạ đen là loại đất đỏ, đất thịt, đất cát pha hơi xốp, có độ ẩm trung bình và không được ngập úng. Người trồng cần chuẩn bị vườn ươm, luống ươm có chiều rộng 0.8m, rộng phủ bì 1m, dài 6 - 10m, tạo vòm bán nguyệt trên luống cao 90cm, có nilong hoặc lưới phản quang để phủ bên trên. Sau đó, người dân cho giá thể (hỗn hợp 33% trấu, mùn cưa. 33% cát khô, 34 % xơ dừa) vào luống ươm. Để thu được hiệu quả kinh tế cao, người dân cần tuân theo một số kỹ thuật trồng cây xạ đen cơ bản.

Người nông dân cần chọn những cành khỏe, có chiều dài từ 15-17cm, cắt bớt 2/3 phần lá, chắm gốc cây vào thuốc kích thích siêu ra rễ và cắm vào giá thể. Khoảng cách giữa hai hom cây là 8-10cm, giữa hai hàng khoảng 10-12cm, cây cần được tưới ẩm, tùy theo độ khô của đất. Khi rễ chuyển từ màu trắng sang màu nâu, cây có thể được đem trồng tại ruộng sản xuất hoặc cấy vào bầu.

Khi trồng đại trà, đất phải được cày bừa hơi xốp, lên luống cao khoảng 20-25 cm, rộng 50 cm. Nếu ở vùng đồi, người dân cần phải cuốc hố sâu 20 cm x 20cm cho 1 cây. Cây xạ đen có thể trồng được quanh năm nhưng tốt nhất là vụ xuân và vụ thu. Vào vụ xuân, cây nên được trồng từ tháng 1- 4 hàng năm, vụ thu từ tháng 9 - 10 hàng năm.

Hố thường phải đào trước khi trồng 10-15 ngày. Người trồng cần trộn đều toàn bộ lượng phân ở trên với lớp đất trên mặt, sau đó cho xuống đáy hố, tiếp theo lấp đất. Khoảng cách trồng: Cây cách cây 1,0m x 1,0m, hàng cách hàng 80cm, mật độ trồng là 20.000 - 26.000 cây/ ha.

Bón lót: Mỗi hecta cần được bón lót 10-15 tấn phân chuồng, 400- 500 kg phân NPK, bón toàn bộ lượng phân lót, phân cần được trộn đều với đất, tránh bón sát vào hom giống sẽ làm chết hom. Vào năm đầu, 6 tháng sau khi trồng, cây cần được bón thúc 100 kg urê mỗi hecta bằng cách rắc vào má luống rồi lấp kín.

2. Kỹ thuật trồng cây:

Đầu tiên, người trồng cần đặt hom giống cách nhau 1m x 1m, để nghiêng hom một góc 45 độ theo chiều luống, giữa các hom bón lót bằng phân chuồng 50 kg và 200 kg phân NPK mỗi hecta. Sau đó, người dân cần lấp hom, để hở đầu hom

trên mặt đất 5-7 cm. Khi trồng xong, cây cần được phủ rơm rạ hoặc bèo tây lên mặt luống để giữ độ ẩm và tạo mùn cho đất tơi xốp. Ngoài ra, người chăm sóc cần tưới nước giữ ẩm cho cây, nếu trời mưa liên tục cần phải thoát nước ngay để tránh thối hóm giống.

3. Chăm sóc và quản lý vùng trồng cây:

Cây xạ đen rất ít sâu bệnh và không cần sử dụng thuốc bảo vệ thực vật. Từ năm thứ 2 trở đi, người nông dân chỉ cần tỉa cành trong tán để cây thông thoáng, hạn chế sâu bệnh, cần tỉa mỗi năm 2 đợt vào tháng 4 và tháng 9. Ngoài ra, cây cần được bón thúc vào mùa thu và được vun đất hoặc dùng rơm rạ phủ kín phân bón để cây có điều kiện phát triển mạnh vào năm sau.